

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
 Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr. — Egy eszám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
 Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
 Kiadóhivatal K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A pártalakulások.

Budapest, 1899. szept. 16.

Feszült érdeklődéssel tekintenek az országgyűlés üléseinek újból való megnyitása elé, mely szeptember 28-án történik. Az események és egyes politikai pártnyilatkozatok mindinkább fokozzák kíváncsiságunkat. Csupa bizonytalanság mindenfelé és legyenhűbben szólva, csupa várakozással vannak eltelve az emberek a jövő fejleményeivel szemben.

De miként így az őszi évad kezdetén az imént még reményzöld leveleken imár megjelennek ama bizonyos sárga pontocskák, melyek a télre készülő természet haláljelei, akként duzzadó bizodalunkat is kezdi megszállani a kétkezés, a dolgok szerencsés kimenetele felől, mert azok nem valami biztatón állanak. Az ausztriai ügyek majdnem változatlanok. Talán már azt mondhatjuk, nincs is kilátás a békés megoldásra. Az ottani pártokat lehetetlen „ad hoc” is egyezsége birni, még arra a kevés időre sem, a meddig legalább a közösügyi költségvetést elintézik. Hiu reménykedés tehát, hogy a delegációt a bécsi birodalmi tanács meg tudja választani. A közösügyi költségek alkotmányos elintézéséről szó sem lehet Ausztriában. Már most, hogy mire készülnek minálunk az ausztriai fejleményekkel szemben, afelől beszélni

ugyan lehet, de erre nézve biztosat mondani vajjon ki tudná?

Minden eshetőségre el kell készülnünk. Már most ezektől az eshetőségektől függ, hogy mihez fogjunk. A sok terv közül melyiket vigyük keresztül. Egy azonban biztosra vehető, hogy az események gyors egymásutánban törtetnek a végső kifejlődés felé. Néhány hét is kell, hogy megoldásra kerüljenek a kérdések. Azt hisszük, nem csalódunk abban a feltevésünkben, hogy október közepén túl már nem várhatunk és gyorsan és sürgősen új módozatok után kell néznünk, hogy a közösügyek alkotmányos elintézését a magunk számára biztosítsuk. Mert a delegációknak az volt a feladatuk, hogy az Ausztriával való közös ügyeink alkotmányosan intéztessenek el. Ezen a szón nyugszik a hangsúly alkotmányosan! Ezt jól jegyezzük meg.

Az alkotmányosságot a közös ügyekre nézve meg kell kívánnunk Ausztria részéről is. E nélkül nem ismerhetünk közös ügyeket. Mert ha nem volna ez a közös szervezete az osztrák-magyar hadseregnek, hanem csak tartós szövetségi viszony volna a magyar és az osztrák hadseregek között, valamint a külügyek vezetése is külön önállóan történnék, akkor nekünk, habár fejedelmünk ugyanazon fizikai személyiségénél fogva „personális unióban” vagyunk is, még sem lehetnénk érdekelve az iránt, hogy Ausz-

triában alkotmányos uton, vagy imperatori hatalommal állapítatik-e meg a külügyek és a hadügyek költségvetése.

De közös levén a hadügy és külügy, közös azok szükségletére megkívántató kiadások terhe is. Ennek megállapítására pedig semmiféle más idegen tényező befolyását el nem ismerhetjük, mert különben a magyar államhatalom külügyi és hadügyi fenségjogairól, állami függetlenségünk és nemzeti önállóságunk ezen legfőbb attribútumairól mondanánk le. Mig a közösügyekre nézve egyedül csak az 1867-iki kiegyezésben kijelölt alkotmányos tényezők közreműködése mellett tárgyalhatunk és határozhatunk. Jól tudták az 1867-iki törvények megalkotói, hogy az abszolutizmus épen a legalkalmasabb mód és eszköz arra, hogy abszorbeálja a magyar államfenség jogait és csináljon reális uniót a független államokból.

Megtanultuk ezt az 1848. előtti történetből, midőn a felülkerekedő abszolút hatalom kezébe kerítette egészen a külügyet és arra a magyar országgyűlésnek semmiféle befolyása nem lett, csak a hadi adót és ujonczokot szavazgatta meg a magyar országgyűlés, — mert erre is kényszerítve volt — de az ország véradójával egyébként idegen emberek rendelkeztek. Idegen hadseregben szolgáltak a magyar ujonczok, idegen, zászlók alatt. Idegen célokra, sőt nem egyszer a magyar állam és nemzeti érdekek ellen fordították

TÁRGZA.

Szeccesszió.

Szószerinti értelme: kiválás, kiválás a megszokottságból, tömegből. Új országutja a művészetnek. Így értelmezik most is a francia festők, akik a szeccessziót megteremtették. Szabályokba foglalni azt, mi a szeccesszió, nem lehet. Nemcsak azért, mert minden művészeti egyéniségnek jogában áll a maga egyénisége szerint felfogni a szeccessziót, de azért is, mert még ifjú és kiforratlan ez az új irány.

A klasszicizmus, romanticizmus és naturalizmus után eljött most a szeccesszió világa a művészetben, de a műveltségben és a tudományokban is. A klasszicizmus az ókor művészi alkotásait utánolta és tökéletesítette, a romanticizmus a mindennapi élet valóságába belevitte a szép és nemes valótlant, az ideális, a tökéletest megközelítő nagyságot és jóságot; a naturalizmus a vérpiros igazságok, az emberi gyengeségek és erények hű hirdetője most üli diadalát a földön; de már fel-fel hangzik az üdvörlég, melylyel a szeccessziót fogadják, az ember egyéniségének legtitkosabb és legelrejtettebb genialis megnyilatkozásának megtéztetését.

Van a Nemzeti Muzeumban egy kép, Stuck német festő műve. Ha a szem megszokja a színezés homályosságát, egy szfinxet lát; csak a felső nőtest vehető ki tisztán, a hátsó állattestet elnyeli a homály. A szfinx előtt egy hatalmas izomzatú férfi térdel, ki fejét egy hasonlíthatatlanul tökéletes pózban emeli a szfinx fejéhez és ajkuk egy leírhatatlanul mámorító csókban forr össze. Ami élet van bennük, az mind lobogó lánggal ég ebben a csókban, az mind megdöbbenő erővel nyilvánul. A szfinx karmaival magához szorítja a férfit, a karmok egygyé olvadnak szinte beleemélyednek a férfi testébe. Ez meg öntudatlanul, lelkét és erejét elvesztve, gyöngén, mint a csecsemő és forrón, mint a vulkán csüng a szfinx ajkán. Ez a csók a szerelem, a szerelem hatalma a nő hatalmában, aki boldoggá teszi vagy tönkre teszi a férfit, aki erősebbnek és eszesebbnek teremtett nála. Ez a kép a férfi és nő közötti viszony. Megérti mindenki. Ez a szeccesszió...

Nines igazuk azoknak, akik kigyót-békát kiáltanak a szeccesszióra. Új irány ez, melynek létjoga van, épp úgy, mint az eddigieknek. A szeccesszió a festészetben, az irodalomban és egyáltalán minden művészetben, de még a gyakorlati élet alkalmas nyilvánulásaiban méltán követelhet helyet, megértést és elismerést magának.

S ami sok tekintetben utját állja ennek, annak az oka, hogy értelmetlen emberek rutul

visszaálnek a szeccesszió ujdonságával. Tehetség nélkül szűkölködő írók, művészek, műiparosok, de még szabók is minden badarságra, aminek koponyájuk életet adott, ujabban ráfogják, hogy az szeccesszió. Az elbeszélés, melyben a szereplő alakok a fejük tetején járnak, a vers, melynek nincs se füle, se farka, a festmény, melyben nincs egy helyes vonás, a ruha, amely ríktó és izléstelen, a nyak-kendő, mely tehetetlenül van megkötve, ház, amely otrombán van cifrázva, az mind-mind szeccesszió-nista izü. A szeccesszióval való visszaélés kacag-tató, megbotránkoztató és örült divata ma már a Kárpátoktól Adriai tombol. Szeccesszióval ébred és alszik a divatbábtól a kontárig minden üres ember. És igen sok ez erre megy az 5 számuk.

Természetes, hogy a művelt és lelkiéletű embernek, ha látja, mit művelnek e rosszindulatu imitátorok a szeccesszióval, elmegy tőle a kedve s sokszor elítéli az új irányt, mely a majmolás ezen új ágát honosította meg.

De hát ez csak futólagos jelenség. Minden korszakalkotó új iránynak meg kellett küzdeni az értelmetlenség, ostobaság és rosszindulat áradatával. Rövid időn belül ez az áradat is meg fog szűnni s felhőtlen égből diadalmasan fog letűnni a szeccesszió napja a világra, melyet a művészet nemesít meg.

a magyarok katonai erejét. S midőn a magyar nemzet 1848-ban újból törvényben biztosította az önálló külügy iránti elvülhetetlen jogait, az abszolút hatalom halálosan találva érezte magát és kész volt élet-halálharcot vívni. Előbb titokban, majd nyíltan pedig hadat üzent a magyar államnak.

Mi ezeket a tanulságokat el nem felejtettük. Mi drágán tanultunk. De okulunk is azokból a tanulságokból. Épen azért lehetetlen, hogy fel ne ismernénk azokat az óriási, talán többé le sem győzhető veszedelmeket, melyek Magyarország függetlenségére nézve abból származnának, ha a közös ügyeket továbbra is fenntartani akarnánk, de a delegációk intézményében kijelölt alkotmányos befolyás mellőzésével. Ez lehetetlen.

Nec volumus, nec possumus!

A közös ügy csak eddig tart. Ha ezt a határt elértük, ismét vissza kell mennünk az 1848-iki törvényekhez, a melyekbe mintegy beoltatott az 1867-iki kiegyezés. Ha ez az 1867-iki ágazata alkotmányunknak elszakad, életképtelen lett, nem magát a fát, a törzset kell kivágni, mely kell, hogy örök életű és viruló legyen, hanem arról a törzsről ezt a holt ágat kell eltávolítani, mint a melynek már értelmé sines.

Nagy elhatározottság kell ehhez, de erős hitünk, hogy Széll Kálmán a helyzet magaslatán áll. Ám Széll Kálmán is csakis az ország egyértelmű támogatásából meríthet erőt a feladat teljesítésére. Nem kételkedünk a felől, hogy a kormány álláspontja egyszersmind az egész ország és az országgyűlés egyetemének álláspontja. Más magyar álláspont nem is lehet. Bármiként alakuljanak is tehát a pártviszonyok, ezen az egyetlen állásponton újból egyesülni fognak az összes pártok, mert hála az égnek, Magyarországon a közjogi alapra nézve reakciós pártok nem léteznek. Ezek az elemek már rég kihaltak Magyarországon. A közjogi alapot szűkíteni, az 1867-iki kiegyezésnek egyes intézkedéseit a magyar állam függetlensége ellen magyarázni senki sem merésze. Mert különben az egész országgal szembe találná magát az illető.

Nem is attól tartunk mi, hogy a jövő eshetőségeivel szemben akadna oly államférfi és politikus, ki ettől a magyar állásponttól eltérne; hisz éppen Széll Kálmán miniszterelnök nem egyszer jelentette ki, hogy a közügyek elintézésének más módját, mint csak alkotmányosat, el nem ismer. Hanem megemlékezve arra a bölcs gazdasági elvre, hogy mikor borul a láthatár és vihar közeledik, hát a szénánkat ne bolygassuk, mert a megbontott boglyát a vihar aztán annyifelé hordja, a hány szála van: azt tartjuk, hogy feleslegesek azok a nyilatkozatok, melyek a szabadelvűpárt régebbi és új elemeinek összevesztésére alkalmasak.

A régi gárdához tartozó előkelő szabadelvűpárti képviselők e támadásokra azt mondják, hogy pletykákra és pusztá gyanúsításokra nem szabad hallgatni, s nem tudják megérteni, hogy Horánszky Nándor beszédének némely része, valamint Szentiványi Árpádnak sepsi-i meg-

jegyzése s settenkendőkre pozitív adatok hiányában mit akar jelenteni. Ijesztgetésre, mondják a régi szabadelvűpártiak, nem alkalmasak az ilyen nyilatkozatok, mert azoktól nem fél senki, különösen nem azok a férfiak, kiket a „settenkedéssel” gyanúsítanak, mert ezek kiválása a szabadelvűpártból annak el nem viselhető veszteséget okozna. A kormány talán egyszerre kisebbségben maradna.

Mi is azt hisszük, hogy most kormányválságot felidézni ilyen körülmények között, avagy a mire a tulzó fantázia gondol, a Házat feloszlatni, most, midőn ily sok anyag lehet az izgatásra, valóban veszedelmes kísérlet lenne. Azt hisszük, hogy alkalmas nyilatkozatok folytán meg fog győződhetni mindenki arról, hogy alattomos settenkedők nincsenek a szabadelvű pártban. Ezt különben annyival is inkább elvárjuk, mivel az ország közvéleményét e felől meg kell nyugtatni.

R.

Iparfejlesztés.

Azt hisszük, hogy végre valahára helyes utra tértünk ipari viszonyaink szanálásában. Az eddigi helyzet annyira zavaros volt, s ezt a zavaros helyzetet az egymás hegybe hányt törvények, rendeletek és intézkedések annyira összezavarták, hogy lassankint visszaesés állott be ipari fejlődésünk egész vonalán. Gyáripárunk látszólagos fellendülésével szemben áll a kisipar teljes zűllése, s az iparos osztály degeneráltságának számos elszomorító jele.

Hegedűs Sándornak, az új kereskedelmi miniszternek aligha tellett valami nagy öröme ezekben az állapotokban, midőn alkalmat nyílt közelebről bepillantani a dolgok folyásába. De, úgy látszik, nem az az ember, aki egykönnyen meghátrál a tornyosuló nehézségek elől. Erélyes közel nyúlt iparügyeink rendezésébe s úgy látszik még a véletlen is társul szegődik munkájához.

Két nagyfontosságú kongresszust tartanak legközelebb, melyeknek határozatait, úgyis mint erkölcsi testületek, úgyis mint közvetlenül érdekelt szakemberek, döntőleg folyhatnak be iparügyeink jövődi intézésébe s ezzel miként való alakulásába. A kereskedelmi- és iparkamarák nagyváradi, és az ipartestületek kolozsvári kongresszusát értjük, melyeknek napirendjére az égető fontosságú ipari kérdések egész sorozata van kitűzve. Különösen súlyt kell helyeznünk az ipartestületek kongresszusára, már azért is, mert az évek hosszú során át hozott, de vagy végre nem hajtott, vagy a kereskedelmi miniszteriumban heverő határozatok sorsáról alighanem sok szó fog esni. Ugyancsak elhatározó befolyással fog bírni a szövetségi ügy felkarolásáról hozandó határozat, annál is inkább, mivel a központi hitelszövetkezet nagyarányú anyagi eszközeivel most már teljes sikerre nyújt kilátást. Mindenkép kétségtelen, hogy Hegedűs Sándor nagybecsű és igazán gyakorlati utbaigazítást fog nyerni e két kongresszus tanácskozásaiból.

Figyelmünket azonban teljes mértékben alkalmasak lekötöni azok a törekvések, melyeket az állami beavatkozás vet most egymás után felszínre, s amelyek bárkit is meggyőzhetnek arról, hogy a kormány végre teljes keménységgel és ami fő, czélutadatos eszközökkel dolgozik iparunk intenzív fejlesztésén. Nem is említve Hegedűs Sándor felvidéki útját, melyen közvetlen tapasztalatokat kívánt szerezni az illető vidékek ipari helyzetéről, csupán két intézkedést teszünk szová.

Az egyik a nagy iparstatisztikai felvétel, a másik a kereskedelmi múzeum, s ezzel kapcsolatosan a kereskedelmi hirszolgalat rendezésének ügye.

Az iparstatisztikai felvétel munkálatai most folynak országsszerte és pedig az e czélra külön kinevezett iparfelügyelők személyes vezetésével s közvetlenül szerzett tapasztalatainak felhasználásával. A

felvételnél használt körkíveket egy a kereskedelmi miniszterium szakférfiaiból és a kereskedelmi és iparkamarák titkáraiból álló értekezlet állapította meg. Az értekezlet tagjai mind elismerték ennek az akezióknak iparfejlesztésünkre való fontosságát, s mérhetetlen kárnak minősítették azt, hogy iparügyünk teljes statisztikája felett eddig nem rendelkezünk.

Az iparstatisztikai felvétel tükröz gyanánt fogja megmutatni az összes bajokat és fennálló hiányokat, tehát egységes és áttekinthető képet fog nyújtani arról, hogy tulajdonképpen iparunk mely ágazataiban van szükség állami intervenczióra és esetleg törvényszerű intézkedésekre. A felvételek adatai elhatározó befolyással lesznek az állami kedvezményekről készitendő új törvény kodifikálásánál is. Ha még mindehez hozzávesszük, hogy az 1884. évi ipartörvény revizioja is rövidesen napirendre kerül, lehetőleg magunk előtt látjuk azt az egy forrásból kibugyogó s ugyancsak egy czélpontra összefutó hatalmas folyamatot, mely végeredményében iparügyünket fogja alig sejtett mértékben fellendíteni.

Mindez azonban csak belülről tapálható erőket növeli, ámde Hegedűs Sándornak a kereskedelmi múzeum és a kereskedelmi hirszolgalat rendezésére tett intézkedései külső erőket is igyekezik a magyar ipar szolgáltatába vonzani. A tudakozó intézményt ugyanis decentralizálni fogják, hogy így a vidéki iparosok is gyorsan s lehetőleg első kézből nyerjenek értesülést, úgy belföldi, mint külföldi szállításra nézve is. Erre azt vethetik ellent, hogy hiszen a magyar ipar nem termel annyit, hogy még a külföld felé is gravitálhasson, ám ennek oka viszont abban keresendő, hogy erre eddig még csak alkalmat sem nyújtottak iparosainknak. Ez nem utópia, hanem erős akarattal nagyon is elérhető és reális dolog.

Nemcsak elérhető és reális, hanem egyszerűen életfentartási ösztönünk egyenes következménye. Az Ausztr ával fennálló gazdasági kiegyezés nagyon is gyanus módon ingadozik, úgy hogy azt sem tudhatjuk, mikor leszünk kénytelenek önálló vámsorompót húzni határaink közé. Ezzel a vámsorompóval azonban alighanem elzárjuk magunk elől Ausztria piacait is, melyek pedig mindaddig egyetlen fogyasztó helyeink voltak. Ez állapot bekövetkezése az első időben alighanem válságba sodorná iparunkat és kereskedelmünket, már pedig ezt teljes erőnkkel szükséges megakadályoznunk.

Igy ily szempontból tekintve a Hegedűs Sándor nagy iparfejlesztési akezióját, teljes mértékben meggyőződhetünk arról, hogy reménykedve nézhetünk a jövőbe, hiszen közgazdasági életünk felvirágzása biztos és erőteljes kezekbe van létéve.

Az E. M. K. E. közgyűlése.

Gyulafehérvár, 1899. szept. 17.

Két évi közbeeső idő után, mialatt az EMKE a fölmerült újjászerveződés végett közgyűléseit a székhelyen, Kolozsvárt, tartotta meg, impozáns módon folyt le ma ismét a vidéken, Gyulafehérvárt a hazafias, nagy nemzeti egyesület közgyűlése, mely sorrendileg a XV. évi volt.

A nemzeti színű lobogókkal feldisztított pályaháznál a gyulafehérvári intelligencia és az előbb megérkezett vendégek élén Novák Ferenc kir. tanácsos, polgármester, az egész közgyűlés rendezésének lelke, zeneszóval várta az érkező elnökséget s hazafias beszéddel üdvözölte a város közönsége nevében. Béldi Ákos gróf, elnök, válaszolt, kifejezve az egyesület örömét, hogy Erdély ezen fontos pontjára jöhettek el az EMKE. A város piacán az EMKE nőválasztmányának tagjai hatalmas virágbokrotát nyújtottak át gróf Béldi elnöknek, a férfiválasztmány nevében pedig dr. Elekes Viktor alelnök mondott lelkes üdvözlöt.

A díszes sötétér elejéről indult meg az EMKE hatalmas, szép lobogója alatt az együttes fölvonulás a várba, hol az újonnan épített gyógyfürdő kath. főgimnázium dísztermében volt a közgyűlés.

Béldi Ákos gróf határozó megnyitó beszéde után Sándor József alelnök bejelentette az üdvözlötteket, ezek közt Széll Kálmán miniszterelnök és Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter levélét, melyben más nemű elfoglaltságukkal mentik ki el-

maradásukat. Az alelnök ezután 78 új rendes tagot és 7 új alapító tagot jelentette be.

Most Majláth Gusztáv gróf püspök tartotta meg emlékbeszédét Erzsébet királyné fölött. A hatóságok beszéd után dr. Mohay Sándor országgy. képviselő indítványára hódoló táviratot küldtek a királynak.

Ezután a közgyűlés Sándor József alelnök-főtíkárt jelentését köszönettel tudomásul vette, úgy szintén az ügykezelésre vonatkozó összes jelentéseket. A választások során a közgyűlés egyhangulag közfelkiáltással a régi tisztkart választotta meg. Az igazgató választmányba az elhunyt Kovács Ferencz apátlébanos helyébe Bartók György ref. püspököt választották meg.

Gróf Böldi Ákos szép bezzéddel, melyben a vendéglátó Gyulafehérvárnak meleg köszönetet mondott, a közgyűlést bezárta.

Nyomban erre Feilitzsch Arthur báró elnökle mellett az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület tartotta meg közgyűlését.

Ezután tisztelgések voltak gróf Böldi Ákos elnököl, Kun Géza gróf disznóknél és Majláth gróf püspöknél.

Délután 2 órakor bankett volt a „Hungária” vendéglőben.

* * *

A közgyűlésen megjelent tagok egy része kirándul Algyógyra, hol a Kun Kocsárd gróf sírját megkoszorúzzák. Hétfőn és kedden az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület a Detonátára és Zalathnára rendez kirándulást a közgyűlés alkalmából.

Irodalom.

— Az őszi könyvpiacon legolvasottabb könyv lesz a Magyar Biztosítási Évkönyv II. Évfolyama, melyet Dr. Róth Pál, Szűcs Mihály, dr. Farkas Gyula, dr. Kondor Béla igazgatók és Milhoffer Sándor, dr. Virágh Cyula, Török Jenő Endre és Bein Károly közgazdasági írók, szerkesztenek. A rendkívül diszes és a magyar biztosítás ügy történetét tárgyaló szakmunka, 1 forint 50 krért rendelhető meg a lap kiadóhivatalában és az összes könyvkereskedésekben. A könyv a Biztosítási és Közgazdasági Lapok szerkesztésében (VI, Aradi-utca 40.) jelenik meg.

Ujdonságok.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi min. királyi miniszter Berger Ignác polgári iskolai tanítójelöltet a kézdívásárhelyi állami polgári fiúiskolához, a XI. fizetési osztály harmadik fokozatába, segédtanítónak nevezte ki.

— Időjárásunk hol derül, hol borul, de eső az már van bőven, úgy, hogy a törökbuza, pityóka és egyéb még a földben lévő termények nagy mértékben veszélyeztetve vannak. Sok eső után ismét derülni kezdett a hőmérséklet pedig emelkedik s mi ismét reméljük, hogy a szép őszi napok talán mégis eljönnek.

— Baleset. Gravaeinis Jakab Gyulafalvi vasuti vállalkozó a mint revolverét tisztogatta, elsült s a golyó neje mellébe furódott. A súlyosan megsérült asszonyt beállították a kórházba.

— A Polgári leányiskola táncszétye. A Jótékony Nőegyesület zászlózára írta a polgári leány iskolát is, melynek a megnyitására az engedélyt megkapta, s most a nőnevelés szempontjából e kiváló fontosságú intézmény fennállása a nagy közönség anyagi és erkölcsi támogatásától függ. Így a jótékonyaság érdekében f. hó 23-án rendezendő műsorral egybekötött táncszétyi pártfogását és támogatását kéri a nőegylet. Meghívó a következő: A kézdí-vásárhelyi Jótékony Nőegylet az általa létesített polgári leányiskola javára, 1899. évi szeptember hó 23-án szombat este a városház nagytermében műsorral összekötött táncszétyi rendez. Műsor: Felolvasást tart Herepey Iván ur. Melodráma, előadják: Diósné Matild k. a. és Dr. Vargha Béla ur. Szavalt: Wértán Emilia k. a. Énekel: Rátz János ur. Zongorán játszik: Diósné Matild k. a. Kezdete este 8 órakor. Belépti díj szeme-

lyenkint 1 forint. Jegyek előre válthatók Fejér L. Fiai urak és ifj. Dávid István ur kereskedésében. Nem lehet szentebb és fontosabb érdeke a város és vidék nagy közönségének, mint a polgári leányiskola megtartása. Hozza el tehát minden polgár a maga fillérét a leány gyermekek boldogságának előmozdítására. Felülíratások e nemes cél érdekében köszönettel fogadtatnak.

— Veszélyes kan. Nyujtód községnek van egy hatalmas kanja, melyet tartás végett egy K. A. nevű székely gazdának adott ki. Az igen vad természetű állat megmagyarázhatatlan ellenszenvet érez minden más két és négy lábú állat iránt, mely sérült nem viselt. A napokban is a mint az udvarra kibocsátották, első dolga volt gazdája kis leányát üldözni venni, ki sikoltozva menekült előle s mivel a megvadult állat mindenütt nyomába volt, a gyermek az udvaron lévő ló hasa alatt átbujva szaladt tova. A kan erre rárohant a lóra s agyarával annak hasát felhasította, úgy, hogy az nyomban kiadta páráját. A gazda most már azt sem tudja, hogy kedvelt fájlova halálát sirassa-e vagy leánya megmenekülésén örvendjen. Mi pedig azon esodálkozunk, hogy egy község miért tart ilyen veszélyes állatot.

— Felvétel a polgári leányiskolába. A kézdívásárhelyi jótékony nőegylet polgári leányiskolája I-ső osztályába a beiratkozások a polgári fiúiskola helyiségében egész szeptember havában elfogadtatnak. Mindazon szülők, kik gyermekeiket már előbb a polg. leányiskola I-ső osztályába, más városba vitték, azokat visszahozhatják. Beiratkozhatnak mindazon leány tanulók, a kik az elemi iskola IV., V. és VI. osztályát elvégezték. Tandij egész évre 30 forint, a mely 3 frtos részekben, minden hónap 1-ső napján fizetendő. Igen szegény gyermekek és árvák tandijmértékében, esetleg tandijelengedésben fognak részesülni. Az iskola megnyitására és fentartására a jótékony nőegylet f. hó 12-én tartott rendkívüli közgyűlésen minden irányban intézkedéseket tett. *A tankönyvek ára legfeljebb csak 5 forint. Szegény gyermekek tankönyvekkel is segélyeztetni fognak. Több valótlán híreszteléssel szemben at. szülők forduljanak Balázs Márton igazgatóhoz. Az iskola ünnepélyes megnyitása október hó 1-én, vasárnap fél 9 órakor fog megtartatni, a melyre úgy a vidék, mint a város nagyközönsége tisztelettel meghívatik. A felügyelő bizottság.*

— Brutális tett. Homoród községben van egy Lurez Johán nevű ember, a ki az akasztásnak egy új módját találta fel. Ugyanis folyó év szeptember 7-én egy Cserna János nevű 15 éves fiú ökröket hajtott a legelőre, a feltaláló kertjéből almafa-ág hajlik az utczára és a fiú erről az ágról egy alma után dobott egy kis követ. Erre Lurez át ugrott kerítésén és a fiut behúrozta magához s nyakát lánczal meglakoltatva, kezeit hátra kötve, ugyanazon ágra felkötötte. Így tartotta d. u. 2 órától 5 óráig. A mire észrevették alig volt eszméleténél, de meg nem halt. Ezen ügy a közhalmi kir. járásbíróshoz tetetett át, honnan a brutális emberkinzó példás büntetését várják.

— Szárazpataki Opra Boldizsár 5 éves Teréz leánykája, f. hó 19-én délbe egy paszuj szemet befalt s a torkán megakadt és rögtön meghalt.

— Altörjai Lukács Ádám csüre 15-én este 9—11 óra között elégett, valószínűleg gondatlanságból; a kár 328 forint.

— Polyánba f. hó 16-án Pánczél Ádám házában tartott táncmulatság úgy végződött be, hogy egy néhány besorozott s okt. 5-ére behívott katonakötele legény esomortáni Dargus Péterbe belökötött s annyira összeverték, hogy a Rudolf kórházba haldoklik.

— Három szárazpataki legény a pálinkát mulatás után juh hussal akarván lenyomtatni, elmentek a legközelebbi szentléleki Kanabé Mihály esztenájára egy fehér juhért, de a bács kutya a vendégeket észrevette s a bács utánnuk iramodott az üldözött vendégek egyszerre megfordultak, s hogy a esin nem sikerült a bácsot úgy helyben hagyták, hogy az most a halállal vívódik.

A legtöbb adót fizető háromszékvármegyei bizottsági tagok 1900-ik évre szóló névjegyzéke.

1. Gr. Nemes János nagybirtokos Hidvég 2810 frt 60 kr. 2. Nagy Ferencz szeszgyáros K.-Vásárhely 1855 frt 76 kr. 3. Wellenreiter János sörgyáros S.-Szt.-György 1238 frt 42 kr. 4. Böldi Tivadar nagybirtokos Bodola 1175 frt 85 kr. 5. Gr. Mikos Ármin nagybirtokos Zabola 1162 frt 12 kr. 6. Gr. Pejacevits Arthur nagybirtokos Ludány 1069 frt 9 kr. 7. Dr. Sinkovits Ignác orvos K.-Vásárhely 1069 frt 30 kr (orvos tudori oklevél). 8. Seethal Ferencz nagybirtokos S.-Szt.-Ivány 1047 frt 61 kr. 9. Dr. Bodor Tivadar ügyvéd S.-Szt.-György 993 frt 72 kr (ügyvédi oklevél). 10. Br. Szentkereszt Zsigmond törvényszéki elnök Kolozsvár 921 frt 10 kr (bírói oklevél).

11. Temesváry János birtokos Uzon 882 frt 94 kr. 12. Damokos János birtokos Alcsernáton 872 frt 14 kr. 13. Br. Szentkereszt Béla birtokos Árkos 848 frt 11 kr. 14. Gr. Mikos Zsigmond birtokos Bodola 808 frt 18 kr. 15. Kökösi Károly ügyvéd K.-Vásárhely 744 frt 4 kr (ügyvédi oklevél). 16. Dr. Künnle Tivadar ügyvéd S.-Szt.-György 733 frt 50 kr (ügyvédi oklevél). 17. Zathureczky Gyula birtokos Baróth 709 frt 18 kr. 18. Deák András kereskedő S.-Szt.-György 701 frt 52 kr (iparkamarai tag). 19. Kovács Károly ügyvéd Dálnok 690 frt 42 kr (ügyvédi oklevél). 20. Dr. Székely György orsz. gyűl. képviselő Kilyén 659 frt 36 kr (tudori oklevél). 21. Gyárfás László törvényszéki elnök Csikszereda 655 frt 98 kr (bírói oklevél).

22. Fejér János birtokos Altörja 641 frt 24 kr (állatorvosi oklevél). 23. Antos József ügyvéd Baróth 637 frt 42 kr (ügyvédi oklevél). 24. Id. Tóth István szeszgyáros K.-Vásárhely 634 frt 59 kr. 25. Kovács Ferencz gyógyszerész K.-Vásárhely 582 frt 84 kr (gyógyszerészi oklv). 29. Bogdán Emil birtokos Köröspatak 576 frt 4 kr. 27. Fejér Antal kereskedő K.-Vásárhely 554 frt 56 kr. 28. Dr. Veres Gyula ügyvéd S.-Szt. György 553 frt 88 kr (ügyvédi oklevél). 29. Nagy János ny. miniszteri oszt. tanácsos Szotyor 542 frt 18 kr (mérnöki oklevél). 30. Dánér Ferencz birtokos Baróth 496 frt 78 kr. 31. Csizsár Imre szeszgyáros K.-Vásárhely 491 frt 84 kr. 32. Benedek János közjegyző S.-Szt.-György 481 frt 96 kr (ügyvédi oklevél).

33. Török Bálint kereskedő K.-Vásárhely 475 frt 50 kr (iparkamarai tag). 34. Jancsó Mózes kereskedő K.-Vásárhely 474 frt 32 kr. 35. Gr. Böldi Ákos főispán Kolozsvár 466 frt 76 kr. 36. Gr. Böldi Kálmán birtokos Báld 466 frt 76 kr. 37. Id. Ötvös Pál gyógyszer. S.-Szt.-György 462 frt 66 kr (gyógyszerészi oklevél). 38. Temesváry Gergely birtokos S.-Szt.-Ivány 460 frt 55 kr. 39. Antos János birtokos N.-Abony 441 frt 80 kr. 40. Bodor Endre kereskedő Zabola 441 frt 55 kr. 41. Miskolci Vilmos birtokos Páva 433 frt 65 kr. 42. Fogolyán Kristóf kereskedő S.-Szt.-György 423 frt 26 kr. 43. Neumann József szeszgyáros Várhegy 413 frt 85 kr.

44. Tóth József szeszgyáros K.-Vásárhely 409 frt 66 kr. 45. Ferencz Lajos kereskedő S.-Szt.-György 409 frt 18 kr (iparkamarai tag). 46. Kupferstich József szeszgyáros S.-Szt.-György 405 frt 1 kr. 47. Nagy Károly birtokos S.-Szt.-György 404 frt 27 kr. 48. Id. Bajkó Ferencz birtokos Papolez 396 frt 30 kr. 49. Bányai Kristóf birtokos Tamásfalva 381 frt 82 kr. 50. Török Sándor kereskedő K.-Vásárhely 381 frt 26 kr (iparkamarai tag). 51. Benkő Sándor birtokos Alsó-Rákos 377 frt 96 kr (gazdasági oklevél). 52. Damokos Dénes birtokos Alcsernáton 375 frt 48 kr. 53. Dr. Vajna Gábor orvos Kovászna 375 frt 40 kr (orvosi tudori oklevél). 54. Potsa József v. b. t. t. főispán S.-Szt.-György 366 frt 84 kr.

55. Dr. Szini Gyula orvos K.-Vásárhely 364 frt 36 kr (orvos tudori oklevél). 56. Dr. Bodor Ferencz közjegyző K.-Vásárhely 362 frt 40 kr (ügyvédi oklevél). 57. Séra Lajos járásbíró Kovászna 362 frt 12 kr (bírói oklevél). 58. Boeskor Oszkár vm. alszámvevő S.-Szt.-György 354 frt 89 kr. 59. Dr. Bánffy Zsigmond ügyvéd K.-Vásárhely 349 frt 32 kr (ügyvédi oklevél). 60. Vajna István birtokos Martonfalva 346 frt 35 kr. 61. Vajna Károly birtokos Gidófalva 345 frt 64 kr. 62. Debieczky Mihály gyógyszerész Baróth 337 frt 50 kr (gyógyszerészi oklevél). 63. Benke Géza birtokos Eresztevény 336 frt 71 kr. 64. Fogolyán Endre kereskedő S.-Szt.-György 336 frt 60 kr. 65. Jakab István takarékpénztári igazgató K.-Vá-

sárhely 335 frt 94 kr. 66. Imecs János birtokos Altörja 333 frt 56 kr. 67. Kovásznai József birtokos Angyalos 329 frt 87 kr. 68. Czeglédi János lelkész Róty 329 frt 64 kr. (ev. ref. lelkész). 69. Bogdán István könyvvezető Málnás-fürdő 328 frt 41 kr.

70. Bándi István kereskedő K.-Vásárhely 326 frt 19 kr. 71. Blaskó Lajos mészáros S.-Szt.-György 324 frt 71 kr. 72. Dobál Lajos kereskedő K.-Vásárhely 322 frt 80 kr. 73. Gyárfás Sándor vámszedő S.-Szt.-György 321 frt 10 kr. 74. Ujjvárossy József birtokos Uzon 315 frt 49 kr. 75. Deák Zsigmond birtokos Telek 314 frt 7 kr. 76. Damokos Mihály birtokos Aleternáton 313 frt 67 kr. 77. Bogdán Arthur takarékpénztári v. igazgató S.-Szt.-György 312 frt 33 kr. 78. Tompa Albert birtokos K.-Borosnyó 308 frt 05 kr. 79. Kocsis Gábor birtokos Márkosfalva 307 frt 17 kr. 80. Ince Gyula kereskedő Baróth 307 frt 8 kr. (iparkamarai tag). 81. Császár Domokos birtokos S.-Szt.-György 293 frt 68 kr. 82. Szőcs Boldizsár kereskedő Zágion 292 frt 11 kr. 83. Pótsa Gyula birtokos Peselnek 291 frt 46 kr. 84. Joanovits Sándor gyógyszerész S.-Szt.-György 288 frt (gyógyszerészi oklevél).

85. Goldstein József kereskedő Előpatak 287 frt 32 kr. 86. Köllönte László birtokos K.-Vásárhely 286 frt 72 kr. 87. Dr. Szacsavay Gyula ügyvéd K.-Vásárhely 284 frt 92 kr. (ügyvédi oklevél). 88. Damokos Albert birtokos Márkosfalva 283 frt 53 kr. 89. Molnár Lajos birtokos Aleternáton 277 frt 60 kr. 90. Bogdán Florián vállalkozó S.-Szt.-György 275 frt 29 kr. 91. Molnár Józsiás műmalomtulajdonos K.-Vásárhely 270 frt 56 kr. 92. Dr. Szász Izák ügyvéd S.-Szt.-György 320 frt 36 kr. (ügyvédi oklevél). 93. Joós Elek birtokos K.-Borosnyó 270 frt 23 kr. 94. Vajna István árvaszéki ülnök S.-Szt.-György 269 frt 99 kr. 95. Vezár Gergely birtokos Uzon 268 frt 18 kr. 96. Gazda Gyula vármegye főszámvevő S.-Szt.-György 264 frt 31 kr. 97. Dr. Sinkovits Ottó gazdasági előadó Szentkatolna 258 frt 52 kr. (tudori oklevél). 98. Dr. Vass Péter ügyvéd S.-Szt.-György 256 frt 58 kr. (ügyvédi oklevél). 99. Trattner Vilmos bérlő K.-Ajta 253 frt 25 kr. 100. Dézsi Bálint szeszgyáros K.-Vásárhely 252 frt 76 kr. 101. Melik Kristóf szeszgyáros S.-Szt.-György 248 frt 8 kr. 102. Beczási Imre birtokos Dálnok 245 frt 33 kr. 103. Szabó Mózes kereskedő K.-Vásárhely 244 frt 78 kr. 104. Nagy Ferencz birtokos S.-Szt.-György 244 frt 67 kr.

105. Deák Barabás birtokos Barátos 244 frt 18 kr. 106. Hadnagy Vince birtokos Kovászna 242 frt (okleveles gazdász). 107. Imreh Albert birtokos Étfalva 241 frt 28 kr. 108. Hadnagy Gyula birtokos Dálnok 240 frt 56 kr. 109. Gáspár Antal kereskedő Baróth 235 frt 82 kr. (iparkamarai tag). 110. Gidófalvi István miniszteri tanácsos Budapesten 234 frt 13 kr. 111. Zayzon Lázár ügyvéd K.-Vásárhely 233 frt 38 kr. (ügyvédi oklevél). 112. Forró Pál birtokos Angyalos 231 frt 58 kr.

113. Kelemen Lajos ügyvéd S.-Szt.-György 230 frt 40 kr. (ügyvédi oklevél). 114. Ifj. Ötvös Pál gyógyszerész S.-Szt.-György 229 frt 52 kr. (gyógyszerészi oklevél). 115. Ehédi Mihály háztulajdonos S.-Szt.-György 228 frt 99 kr. 116. Ince István mérnök K.-Vásárhely 228 frt 30 kr. 117. Deák Domokos birtokos Kovászna 226 frt 61 kr. 118. Ince Kálmán birtokos Uzon 226 frt 48 kr. (okleveles gazdász). 119. Kónya György birtokos Angyalos 226 frt 12 kr. 120. László József állatorvos N.-Borosnyó 225 frt 80 kr. (állatorvosi oklevél). 121. Nagy Elek S.-Szt.-György 224 frt 94 kr. (iparkamarai tag). 122. István Dániel birtokos Aleternáton 223 frt 11 kr. 123. Kozma Miklós birtokos Besenyő 222 frt 66 kr. 124. Bálint Károly timár S.-Szt.-György 221 frt 82 kr. 125. Damokos Akos birtokos Árapatak 221 frt 74 kr. 126. Orosz Lázár vendéglős S.-Szt. György 215 frt 24 kr.

Póttagok:

1. Vajna Domokos birtokos Altörja 212 frt 56 kr. 2. Ifj. Dávid István kereskedő K.-Vásárhely 211 frt 74 kr. 3. Ifj. Tóth István szeszgyáros K.-Vásárhely 209 frt 5 kr. 4. Id. Szőcs Bálint mészáros K.-Vásárhely 204 frt 66 kr. 5. Ifj. Ugron János kereskedő Kovászna 201 frt 78 kr. 6. Tóth József birtokos Kökös 201 frt 10 kr. 7. Dr. Nagy Sándor orvos S.-Szt.-György 201 frt (orvos tudori oklevél). 8. Oláh Pál birtokos K.-Szentlélek 200 frt 58 kr. 9. Bernáld János birtokos Miklósvár 200 frt 29 kr. 10. Benkő Sándor szeszgyáros K.-Vásárhely 196 frt 33 kr.

Összeállította Háromszékvármegye igazoló választmánya S.-Szt.-Györgyön, 1899. évi szeptember hó 12 én tartott ülésében.

Ujjvárossy József s. k.,
ig. vál. elnök.

Kökössy Gábor s. k.,
előadó jegyző.

Sz. 20995—1899.

Hirdetmény.

Háromszékvármegye igazoló választmánya az 1900-ik évre megállapított legtöbb adót fizető vármegyei bizottsági tagoknak névjegyzékét velem kihirdetés végett másolatban közölte.

Az 1886. évi XXI. t.-cz. 28. §-sa rendelkezései értelmében közhirrő teszem, hogy a névjegyzék a vármegye házánál folyó hó 13-ikától közszemlére kifüggesztetett s az ellen a kitételtől számított 15 nap alatt az állandó bíráló választmányhoz ezimzendő és hozzám beadandó felebbezésnek van helye.

S.-Szent-György, 1899. szept. 16-án.

Alispáni szék üres:
Szentiványi Miklós,
főjegyző.

108. (1—1.)

Sz. 18—1899.

közp. v. jkv.

Hirdetmény.

Az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 49. §-a alapján központi választmányunk értesíti azokat, kik a névjegyzék kiigazítása ellen felszólaltak, hogy a névjegyzék ez évi szeptember hó 20-tól szeptember hó 30-áig közszemlére kitétetett.

Azoknak pedig, kiknek a 49. §-ban elősorolt határozatok kézbesítettek, figyelmezteti, hogy a kézbesítéstől számított 10 nap alatt a m. kir. curiához intézett felszólamlásait a központi választmány elnökéhez benyújthassák.

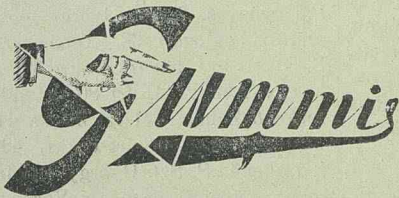
Kézdí-Vásárhelyt, 1899. évi szept. hó 15-én tartott központi választmányi ülésből.

Bartók Károly,
közp. v. elnök.

Kovács Dániel,
közp. v. jegyző.

104. (1—1.)

Ezen hirdetés tulajdonosának vételnél 10% engedélyeztetik.

és

halhólyag

elsőrangú orvosi tekintélyek nyilatkozatai szerint a legmegbízhatóbb és feltétlenül ártalmatlan óvszer urak és hölgyek számára.

Ára tucszatonként eredeti párisi csomagolásban:

Gummi, elsőrendű gyártmány	0.80 6.—	frt
Halhólyag kiváló finom minőség	2.— 8.—	"
Capottes americans (rövid)	2.— 5.—	"
Gyűjtemény uraknak igen czélszerűen dobozokban összeállítva	3.— 10.—	"
Supensorium	0.50 3.—	"
Párisi női szivacska (Safety-Sponges)	2.— 6.—	"
Irrigator teljesen felszerelve	1.805.—	"
Eredeti pessarium oclusivum (Peliporus) Menzinga tanár szerint	1.80—2.50	"
Vezető hozzá külön	1.50	"
„Diana-öv”, szab. havibaj elleni köt. (minden hölgynek nélkülözhetetlen.)	3.50—5.—	"

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl:

KELETI J.

cs. és kir. orvos sebészeti mű- és kötszer-gyáros
BUDAPESTEN, (Alapított 1878.)

IV. Koronaherceg-utca 17.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ezen hirdetés tulajdonosának vételnél 10% engedélyeztetik.

Hirdetések

olcsó áron

felvételnek
e lap
kiadóhivatalában.

Kiadó lakások.

Egy ujonnan épült

K Ö H Á Z

a Kisegítő Takarékpénztár utcájában, mely három szobából, egy konyhából, két kamarából és egy kettős pinczéből áll, 3 évre, esetleg 6 évre kiadó.

Ugyanott egy újra épült

f a h á z

2 szobával, egy istállóval, külön udvarral Szent-Mihály naptól kezdve kiadó. Értekezhetni özv. Molnár Lajosnénál K.-Vásárhelyt.

102. 2—3.